Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА

ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

§ 1. В Чл. 73 се създава нова ал. 4 със следното съдържание :

„(4) Процентът на пропорционалната такса по изпълнителните дела намалява с увеличаване на интереса, като таксата не може да надвишава максималния размер, определен в тарифата по ал. 3.”

§ 2. В Чл. 79 се създава нова ал. 3 със следното съдържание :

„ (3) Върху сумата, която длъжникът е погасил в срока за доброволно изпълнение, такса не се събира.”

§ 3. В чл. 411 ал.1 след думата „длъжника” се добавя „ или по местоизпълнението”.

§ 4. В чл.413 след думата „разноските” се поставя запетая и се добавя „ както и в случаите когато са нарушени изискванията на чл.410 от ГПК”.

§ 5. В чл. 455 ал.2 след думата „става” се добавя „в едноседмичен срок”.

§ 6. В чл. 487 ал.2 думите „както и ” преди думите „ на самия имот” се заличават, а след думите „на самия имот” се добавя „ , както и се публикува в официалния интернет сайт на районния съд по местоизпълнението.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. В Закона за частните съдебни изпълнители (Обн., ДВ, бр. 43 от 20.05.2005 г., в сила от 1.09.2005 г., изм., бр. 39 от 12.05.2006 г., в сила от 12.05.2006 г., изм. и доп., бр. 31 от 13.04.2007 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., бр. 64 от 7.08.2007 г., бр. 69 от 5.08.2008 г., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 82 от 21.10.2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл.78 се добавя нова ал. 4 със следното съдържание:

„ (4) Върху сумата, която длъжникът е погасил в срока за доброволно изпълнение, такса не се събира.”

2. В член 83, ал. 2 след думата „интереса се добавя „ , като таксата не може да надвишава максималния размер, определен в тарифата по чл. 78, ал. 2.”.

3. В чл.83 се създава нова ал.4 със следното съдържание:

„ (4) При определяне на сумата на материалния интерес не се включва адвокатското възнаграждение. „

§ 8. В срок от три месеца от влизане в сила на този закон Министерският съвет приема измененията и допълненията в Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс и в Тарифата за таксите и разноските към Закона за частните съдебни изпълнители, произтичащи от този закон.

§ 9. По изпълнителните дела, по които към датата на влизане в сила на този закон са внесени авансово пропорционални такси, но не са извършени съответните действия, таксите не се преизчисляват.

§ 10. За действията, които са извършени до датата на влизане в сила на този закон без да е събрана авансово таксата по чл. 83 от Закона за частните съдебни изпълнители , се начисляват такси по реда на този закон.

ВНОСИТЕЛИ:

М О Т И В И

Към законопроекта за изменение и допълнение на

Гражданско процесуалния кодекс

С приемането през 2007 година от Република България на нов Гражданско процесуален кодекс, страната ни удовлетвори обществените очаквания за облекчаване, ускоряване, рационализиране и модернизиране на гражданското процесуално законодателство в унисон със съвременната европейска законодателна практика.

Част, и при това съществена, от тази радикална нормативна реформа бе и въвеждането на правния институт на „заповедното производство" в текстовете на чл.410 и следващите от ГПК. В първоначалната си редакция институтът на заповедното производство заработи с изключителна ефективност и практическа приложимост, като предимствата му се очертаха в няколко посоки:

- предпоставяше ангажирането на изключително кратко време за реализиране на процедурата по легитимиране на кредиторите с изпълнително основание,

- предпоставяше ангажирането на два пъти по малки па размерите си, финансови средства, като държавни такси, така също и като разходи по адвокатска защита, за легитимиране на кредиторите с изпълнително основание,

- предпоставяше опростеност и рационализъм на процедурата по начин, който би могъл да бъде реализиран и без ангажирането на професионална юридическа помощ и съдействие,

- предпоставяше и улеснението на кредиторите за осъществяване на заповедната процедура в съда по тяхното место седалище, в случите на изпълнение на парични задължения.

В началото на м.VI.2009 г. са предприети промени на Гражданско процесуалния кодекс, касаещи и института на „заповедното производство", като тези промени се оказаха лишени от житейска и правна логика.

В първоначалната си редакция всеки кредитор имаше право на изборна подсъдност – или да избере съда по местоседалището на длъжника или този по местоизпълнение на задължението, където да реализира процедурата по издаването на заповед за изпълнение. На практика, тъй като по силата на чл.68, б."а" от Закона за задълженията и договорите,

паричните задължения се изпълняват в местоседалището на кредитора, то в повечето от случаите се практикуваше подходът по ангажиране на съдилищата по местоседалището на кредиторите. Това бе изключително улеснение, както за обикновените граждани, така също и за българския бизнес. С новата редакция отпадна възможността заповедното производство да се осъществява по местоизпълнение на задължението, т.е. изрядните кредитори бяха вече лишени от възможността да получават заповеди за изпълнение от съдилищата по тяхното местоседалище. Това на практика се явява своеобразно наказание в чисто житейски план, за кредитора, свързано със загуба на време и разходване на средства за пътуване до местоседалището на съда на длъжника, с цел реализиране на заповедната процедура. Необяснимо е защо законодателят е отменил привилегированата възможност, заповедното производство да се реализира в съда по местоседалището на кредитора.

С нормата на чл.413 законодателят е установил режим на обжалване на заповедта за изпълнение. Предпоставките за издаване на заповед за изпълнение са уредени по отрицателен начин в чл.411, ал.II от ГПК – чрез посочване на основанията, при чието наличие заповед не се издава, като първата от тях е – когато искането не отговаря на изискванията на чл.410 от ГПК. Съгласно цитираната разпоредба /чл.410, т.1 от ГПК/ заявителят може да поиска издаването на заповед за изпълнение на вземания за парични суми, когато искът е подсъден на Районен съд, а съгласно чл.104, т.4 във вр. с чл.103 ГПК това са исковете по граждански и търговски дела с цена на иска под 25 000.00 лв. Следователно, в случаите, когато е налице вземане за сума над 25 000.00 лв., производството по чл.410 от ГПК е недопустимо. Но има случай и те зачестяват, когато съдилищата издават заповеди за изпълнение по чл.410 от ГПК, за размери на вземанията над 25 000.00 лв. и това са случаи от типичния вид, не такива предвидени в отделни специални закони. Така се получава издаден недопустим съдебен акт - заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК за размер на вземането над 25 000.00 лв. И се оказва, че длъжникът срещу когото е издадена недопустимата заповед за изпълнение няма форма на защита чрез обжалване на този порочен съдебен акт. Затова би било редно и справедливо, разпоредбата на чл.413, ал.I от ГПК да предвиди такава възможност за длъжника.

Към настоящият момент начина на изплащане на суми постъпили за погасяването задължението на длъжника се урежда съгласно редакцията на чл.455. В така посочената разпоредба не се съдържа срок за привеждане на постъпилите суми от сметката на съдебния – изпълнител по сметките на взискателя или присъединените кредитори, т.е. не е визиран срок за изпълнение на задължението от страна на съдебния изпълнител. Считаме, че това е неправилно и некоректно. Всички участници в съдебно изпълнителното производство са обвързани със срокове на изпълнение на

определени процесуални действия. Включително и за съдебния изпълнител са предвидени срокове за извършване на определени процесуални действия. Не предвиждането на срок за изпълнение на това действие от страна на съдебния изпълнител създава редица неудобства за другите участници в изпълнителното производство – взискател, присъединени кредитори и длъжник. Също така създава предпоставки за злоупотреба с права от страна на съдебния изпълнител, каквито злоупотреби са вече и реалност. Едва ли и законодателят при приемане на разпоредбите на Гражданско процесуалния кодекс в тази му част е имал намерение и е целял създаването на такива неудобства и възможности за злоупотреби.

С предлаганите промени на текста на чл.487 ал.2 се засилва:

- Законово гарантиране на публичността на обявяваните продажби от съдебни изпълнители.
- Улесняване купувачите на търгове относно набавяне на информация за обявени публични продажби.
- Увеличаване на наддавачите и от там достигане на по-високи цени при продажбите.
- Премахване на евентуални корупционни практики при ЧСИ и ДСИ.

Реформата, с която през 2005 г. се въвежда смесеният модел на принудително изпълнение има за цел постигането на бърз, прозрачен и ефективен изпълнителен процес. Положителните резултати от реформата са налице, но заедно с това практиката показва и някои слабости, в това число и относно таксите и разноските, събирани от съдебните изпълнители. В първоначалния текст на чл. 83 ЗЧСИ е бил предвиден праг на пропорционалните такси, които се начисляват от частните съдебни изпълнители. ЗИД на ЗЧСИ, с предложение за отпадане на минималния и максималния размер на таксата по чл. 83 е внесен от МС (№ 602-01-94 от 1.11.2007 г., 40-ото НС) с единствения, неподкрепен с конкретни аргументи и факти мотив, че така щели да са равнопоставени длъжниците. Така въведеното изменение дава възможност за неограничено начисляване на такси в хода на изпълнението. При анализ на статистическата информация, събирана от Министерството на правосъдието е видно, че след 2007 г. темповете на нарастване на събираните такси от ЧСИ и ДСИ са по-бързи от темповете, с които нарастват събраните суми по изпълнителни листове. Практиката показва, че в някои случаи начисляваните пропорционални такси достигат до повече от половината от размера на дълга, а в отделни случаи и дори го надвишават, обстоятелство, което не би могло да се предвиди от длъжника към момента, в който задължението му е установено в годен изпълнителен титул. Тази уредба не е съобразена с необходимостта от обоснованост и реципрочност на разноските по изпълнението и пряко противоречи на т.III.3 от Препоръка № 17 от 2003 г. на Съвета на Европа относно

изпълнението на съдебни решения, според която разходите по принудителното изпълнение трябва да бъдат разумни, определени в закона и предварително известни на страните в производството. С цел отстраняване на противоречието се предлага изменение в текста на чл. 83, което да допълни законовата делегация на Министерския съвет за издаване на тарифа за таксите, събирани от частните съдебни изпълнители, с правилото за установяване на максимален размер на пропорционалните такси по изпълнението. Предложеното разрешение за заварените случаи е диференцирано според това дали таксите вече са внесени - от една страна за да се отчете фактът, че таксите са получени добросъвестно, а от друга страна - като своеобразна подкрепа за спазването на чл. 33 от тарифата и предотвратяването на нелоялната конкуренция между частните съдебни изпълнители, част от които, с цел да привлекат повече взискатели, не събират авансово такси. В проекта се предвижда с цел да не се ощетява длъжника при добросъвестно поведение да не се събират такси върху сумата, която длъжникът е погасил в срока за доброволно изпълнение.

В проекта се предвижда при определяне на сумата на материалния интерес върху която се начислява пропорционална такса от частните съдебни изпълнители да не се включва адвокатското възнаграждение, като по този допълнително да се натоварват финансово участниците в изпълнителното производство.

С цел еднакво третиране на частните и държавните съдебни изпълнители, съответни промени се предлагат и в ГПК.

Предлаганата промяна е в съответствие с правото на Европейския съюз, а именно максимална публичност и въвеждане на електронни услуги.

ВНОСИТЕЛИ: